МАКЕДОНИЈО,
ЗЕЛЕНА ПАК ЌЕ
БИДЕШ!

ПОДДРЖАНО ОД:

FOUNDATION ФОНДАЦИЈА
OPEN ОТВОРЕНО
SOCIETY ОПШТЕСТВО
MACEDONIA МАКЕДОНИЈА

Издавач:
СТРИП ЦЕНТАР НА МАКЕДОНИЈА - ВЕЛЕС,
ул. „Васил Ѓоргов“ бр. 78,
1400 Велес

тел.: 075 666 979
е-пошта: vanecomic@yahoo.com

Уредник:
ВАНЕ ТРАЈКОВ
Оперативен координатор:
ТОМЕ ТРАЈКОВ
Графичко обликување:
АЛЕКСАНДАР СТЕВАНОВ
Илустрација на насловна:
ЕВГЕНИЈА ТРАЈКОВСКА

Печати:
ДАТАПОНС ДООЕЛ - СКОПЈЕ,
ул. 1550 бр. 52, Визбегово

Тираж: 5000

Велес, 2021

Содржината на оваа публикација е одговорност на издавачот и авторите и не ги одразува ставовите на Фондацијата Отворено општество – Македонија

СОДРЖИНА:

ВОВЕД
Сашка Коцевска.....3
НИЕ НЕМАМЕ ДРУГ ДОМ!
Сребрена Трајкова и Евгенија Трајковска.....4
ЕКО РЕВОЛУЦИЈА
Каја Домазетовска и Марија Ристујчин.....10
ПОРАКА
Анастасија Недељковска.....12
ИМА ДА ОСТАНЕ ЧИСТО!!!
Тамара Мишовска.....17
СПАС ЗА ШУМАТА
Стефанија А. Ристовска.....18
ЛИНА И ДИНА
Јована Чочевска.....20
БОЛНАТА ЗЕМЈА
Сибел Исмаилова.....22
СЕЛЕКТИРАМЕ И РЕЦИКЛИРАМЕ
Ангела и Михаела Белогаски.....24
ШТО ЌЕ ПОСЕЕШ, ТОА ЌЕ ЖНЕЕШ
Десина Стефаноска и Марија Јовеска.....26
МАКЕДОНИЈО ВО ОТПАД СЕ ДАВИШ
Калина Еленова.....27
ТРУЕЊЕ НА ПРИРОДАТА
Ана Марија Благојевска.....28
СТАРО ДОБРО СТАКЛО
Јована Јанева.....29
ЦРНА ВИЗИЈА
Ангела Петрушевска.....30
ЕКО-КОНКУРС.....31
ЧОВЕКОТ КАКО ГЛАВЕН ЗАГАДУВАЧ
Емрах Арихов.....32

ВОВЕД:

Кон проектот „Македонијо, зелена пак ќе бидеш!“ и стрипот „Ние немаме друг дом!“

Најпрво би сакала да истакнам дека сум импресионирана од идејата и сценариото на стрипот. Во сите страни и текстови ликовите се кратко, но прецизно објаснети. Низ сите текстови и описи на ситуации постои некоја тензија која едноставно го тера читателот да продолжи понатаму и понатаму. Ликовите се кратко објаснети, но ја доловуваат сликата во целина. Поентата на стрипот е оригинална.

Темата е актуелна и потекнува од секојдневието кое нè опкружува и за жал е дел од случувањата на дневна основа.

Во насока на усогласување со областа и темата, полн погодок е што ликовите се претставени како човечки карактери во животински видови.

Од сите уметности само деветтата уметност може низ 26 слики да раскаже таква приказна, со поента од која би се замислил секој читател. Начинот на стрип изразувањето на сатиричен начин ги опишува постапките и односот на нас луѓето кон природата, животните, шумите и воопшто кон животната средина. Многу јасно и недвосмислено е доловена поентата и целта на овој стрип како алатка за креативно изразување.

Сосем на крај испраќањето општествената порака кон сите чинители треба да нè поттикне на прашањето – „можеме ли ние да смениме нешто?“

Тоа е всушност единствениот дел каде можеби наместо јасната порака „дали е така во секојдневниот живот?“ би можело да биде „дали сме сите ние подготвени како поединци промената да започне од нас?“

Не би сакала да навлегувам во содржината на текстовите, затоа што сметам дека ја имаат постигнато својата цел.

Сашка Коцевска,
претседател на Здружение на екологисти на Македонија

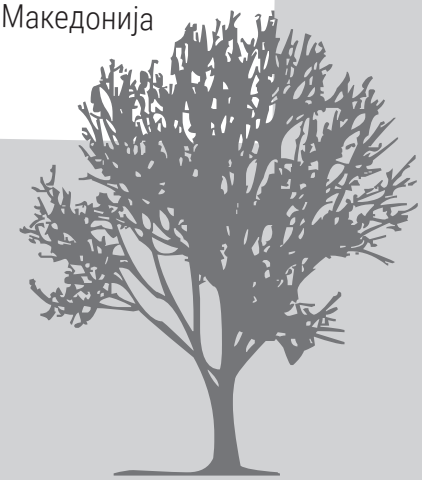

НИЕ НЕМАМЕ ДРУГ ДОМ!

сценарио: Сребрена Трајкова
цртеж: Евгенија Трајковска

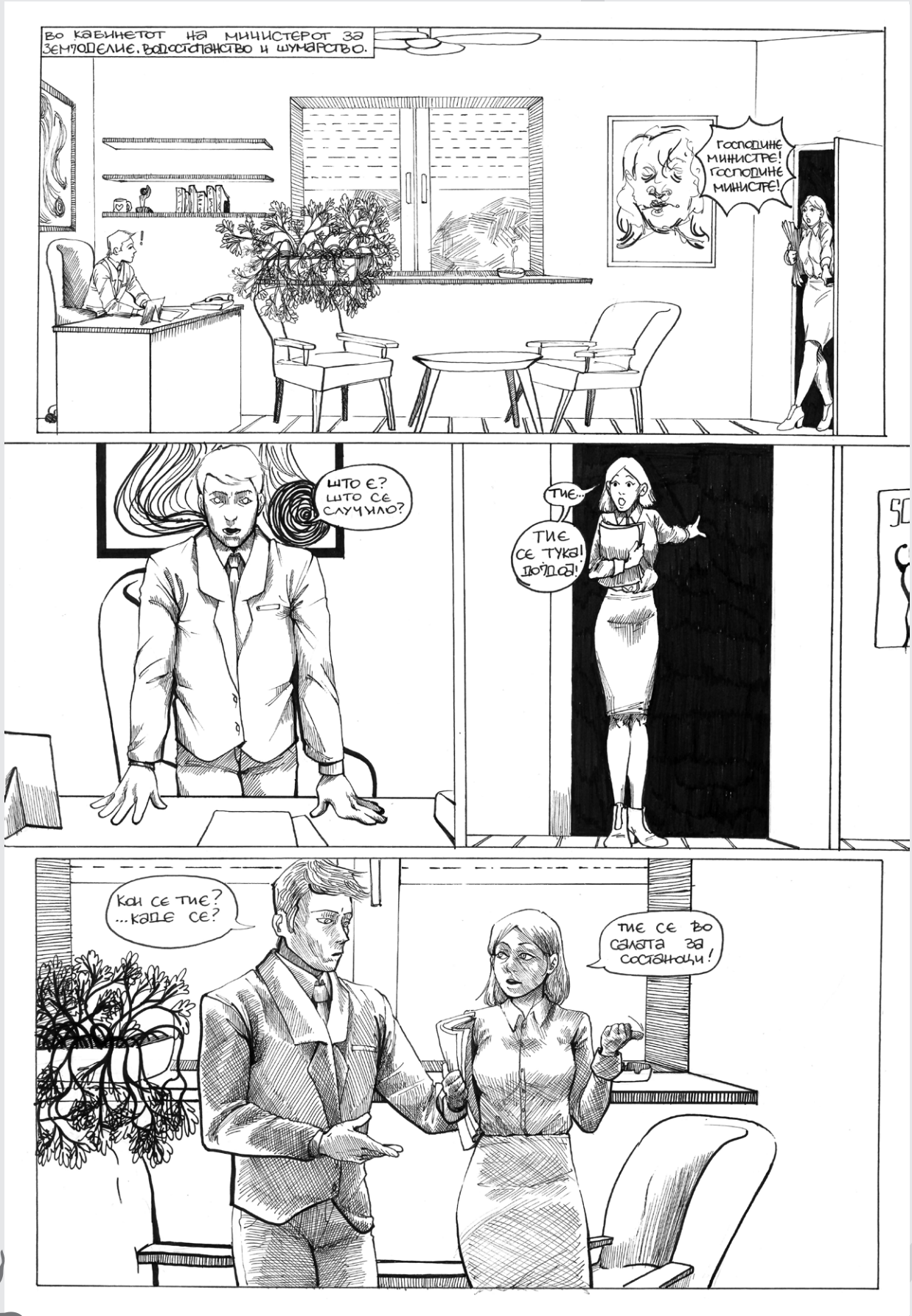

Во салата за состаноци
Што е ова?! Како... Како вие стигнавте овде?
Патот до тука беше многу опасен и ризичен за нашите животи...
Ние сме претставници од животинскиот свет и планинските шуми...
...и дојдени сме овде да приложиме жалба. Но, за тоа ќе зборува нашата колешка лисицата, која е најквалификувана за тоа.
Да, тоа е точно! Но, пред да почнам, за секој случај, Бараме, како што налага протоколот, оваа средба да се снима
Секако!
...тогаш да преминам на проблемот...

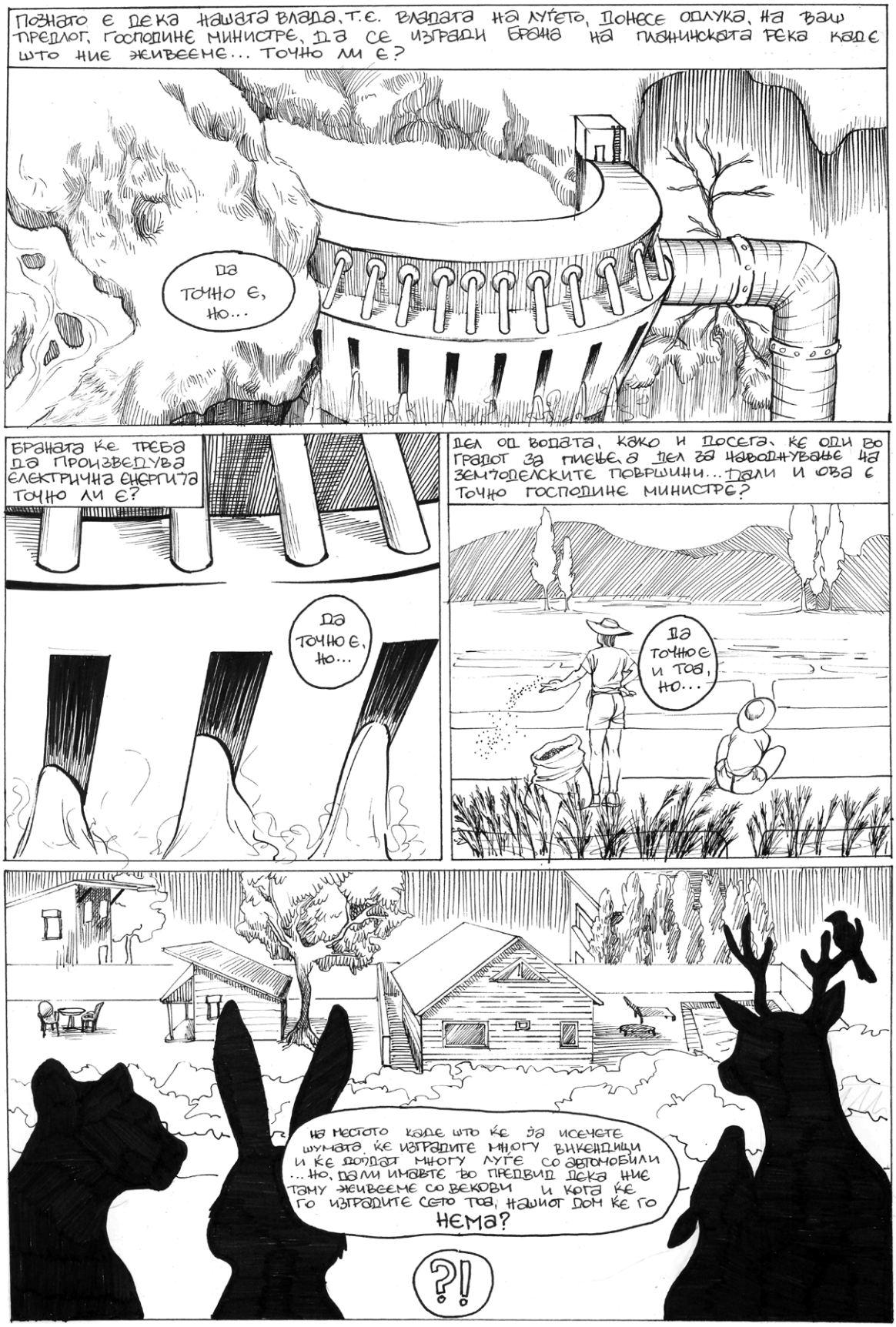
Познато е дека нашата влада, т.е. владата на луѓето, донесе одлука, на ваш предлог, господине министре, да се изгради брана на планинската река каде што ние живееме... Точно ли е?
Да точно е, но...
Браната ќе треба да произведува електрична енергија точно ли е?
Да точно е, но...
Дел од водата, како и досега, ќе оди во градот за пиење, а дел за наводнување на земјоделските површини... Дали и ова е точно господине министре?
Да точно е и тоа, но...
На местото каде што ќе ја исечете шумата, ќе изградите многу викендици и ќе дојдат многу луѓе со автомобили ...но, дали имавте во предвид дека ние таму живееме со векови и кога ќе го изградите сето тоа, нашиот дом ќе го нема?
?!

НИЕ НЕМАМЕ ДРУГ ДОМ И НА ТАТКОТ ДА НАЈДЕМЕ НОВО ЖИВЕАЛИШТЕ, МНОГУ ОД НАС НЕМА ДА ПРЕЖИВЕЕАТ.
?
ЈАС ЗА ТОА ИМАМ РЕШЕНИЕ!
?
ЕВЕ, ПОГЛЕДНЕТЕ, ТУКА Е РЕШЕНИЕТО.
?
ЗООЛОШКА СКОПЈЕ
...СИТЕ ЖИВОТНИ ЌЕ ВЕ ОДНЕСЕМЕ ВО ЗООЛОШКА ГРАДИНА, ОВДЕ КАЈ НАС. А, ДРУГИТЕ, ЗА КОИ ЌЕ НЕМА МЕСТО, ЌЕ ГИ ИСПРАТИМЕ ВО ДРУГИ ДРЖАВИ...

НЕКОИ ОД ВАС ЌЕ ГИ ОДНЕСЕМЕ ВО ПАРИЗ...
...А НЕКОИ ВО РИО ДЕ ЖАНЕИРО
НО НИЕ НЕ САКАМЕ ДА ОДИМЕ ПО СВЕТОТ!!!! НИЕ СИ ИМАМЕ СВОЈ ДОМ!!
ЗАРЕМ ТАКА ЌЕ СЕ ГРИЖЕТЕ ЗА ПРИРОДАТА: ЖИВОТНИТЕ, ШУМИТЕ, РЕКИТЕ...
НЕ!!!
ПОВТОРНО ИСТИОТ КОШМАР?
ДА, СВА МОРА ДА ПРЕСТАНЕ.

ВИДЕО СНИМКАТА ОД СРЕДБАТА НА ЖИВОТНИТЕ СО МИНИСТЕРОТ ИЗЛЕЗЕ ВО ЈАВНОСТ И ПРЕДИЗВИКА ГОЛЕМИ ПРОТЕСТИ НИЗ ЗЕЛЕНАТА ДРЖАВА...
ОСТАВЕТЕ ГИ ЖИВОТНИТЕ ВО СВОЈОТ ДОМ!!
ВАКА ЛИ МАКЕДОНИЈА ЗЕЛЕНА ЌЕ БИДЕ?!
НЕ ГИ СЕ ШУМИТЕ!
...И ЌА ПРИНУДИ ВЛАДАТА ДА НАЈДЕ НОВО РЕШЕНИЕ...
ВЛАДАТА ГО УКИНА РЕШЕНИЕТО ЗА ИЗГРАДБАТА НА ГОЛЕМАТА БРАНА И РЕШИ СО СОВРЕМЕНИ СОНЧЕВИ КОЛЕКТОРИ ДА ГО ПОДОБРИ СНАБДУВАЊЕТО СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА, А НАВОДНУВАЊЕТО И...
И ГО ПРЕЗЕНТИРА НА ТВ КАНАЛИТЕ
ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ ОВОЈ СТРИП ИМА СРЕЌЕН КРАЈ. НО, ДАЛИ Е ТАКА ВО СЕКОЃНЕВНИОТ ЖИВОТ?

ЕКО РЕВОЛУЦИЈА (прво место, средношколци)

сценарио: Каја Домазетовска
цртеж: Марија Ристујчин

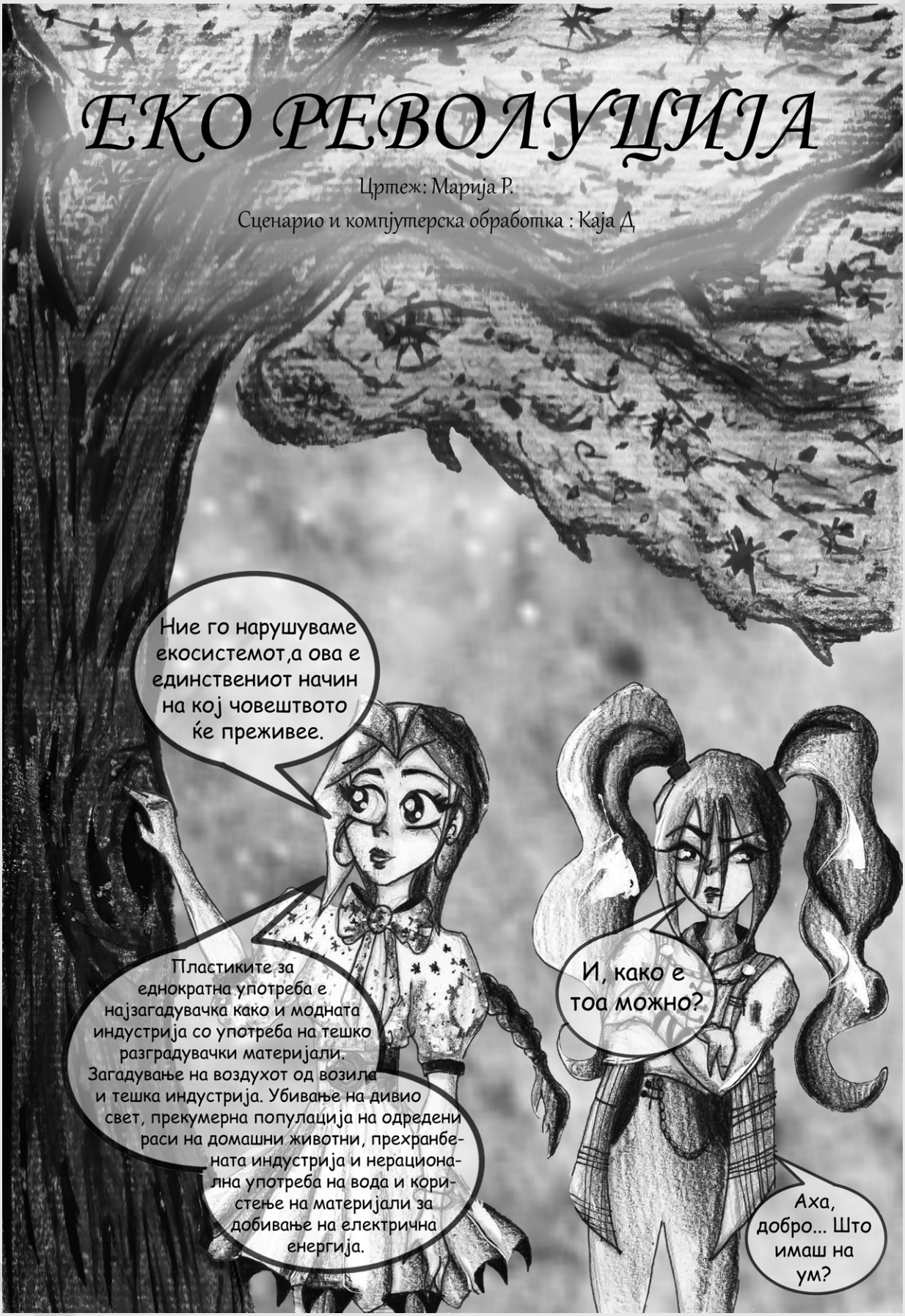

Сега организираме протести на кои ќе се подигне свеста кај луѓето и ќе бидат мотивирани и научени како да и помагаат на земјата, но во исто време да ги задоволат и своите потреби. Дали би дошла со мене?
Па, само под еден услов, нема смешно ...
What ever... Ќе одиме или...
Гледаш ли колку убаво изгледаш! Вака ќе ги мотивираш луѓето да ни се придружат во нашата борба.
Ние ќе создадеме еко револуција!
Крај!

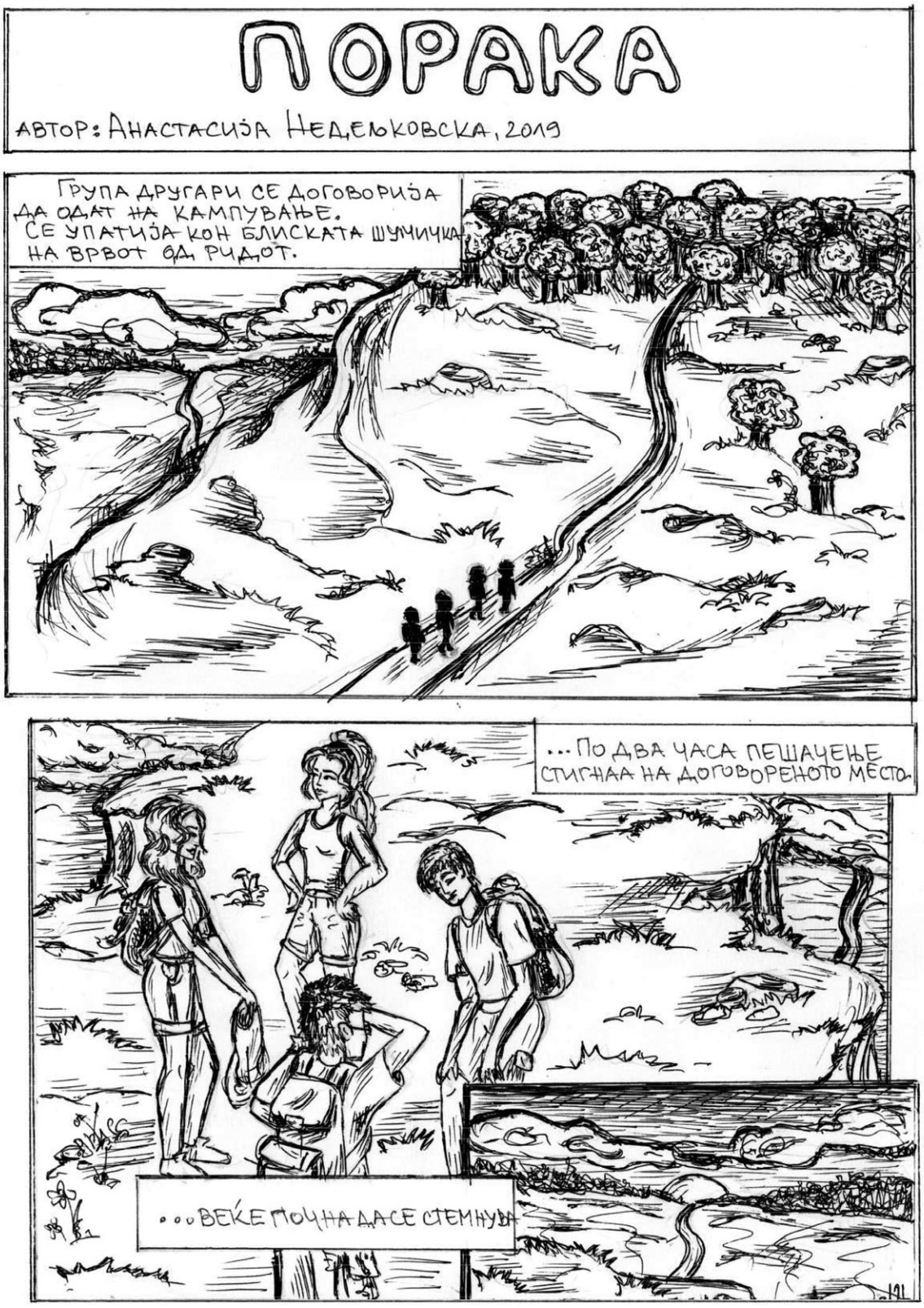
ПОРАКА
АВТОР: АНАСТАСИЈА НЕДЕЛЬКОВСКА, 2019
ГРУПА ДРУГАРИ СЕ ДОГОВОРИЈА ДА ОДАТ НА КАМПУВАЊЕ. СЕ УПАТИЈА КОН БЛИСКАТА ШУМИЧКА НА ВРВОТ ОД РИДОТ.
...ПО ДВА ЧАСА ПЕШАЧЕЊЕ СТИГНАА НА ДОГОВОРЕНОТО МЕСТО.
...ВЕЌЕ ПОЧНА ДА СЕ СТЕМНУВА

ГИ ПОСТАВИЈА ШАТОРИТЕ...
...ГО ЗАПАЛИЈА ОГНОТ..
...И СЕДНАА ДА ВЕЧЕРААТ.

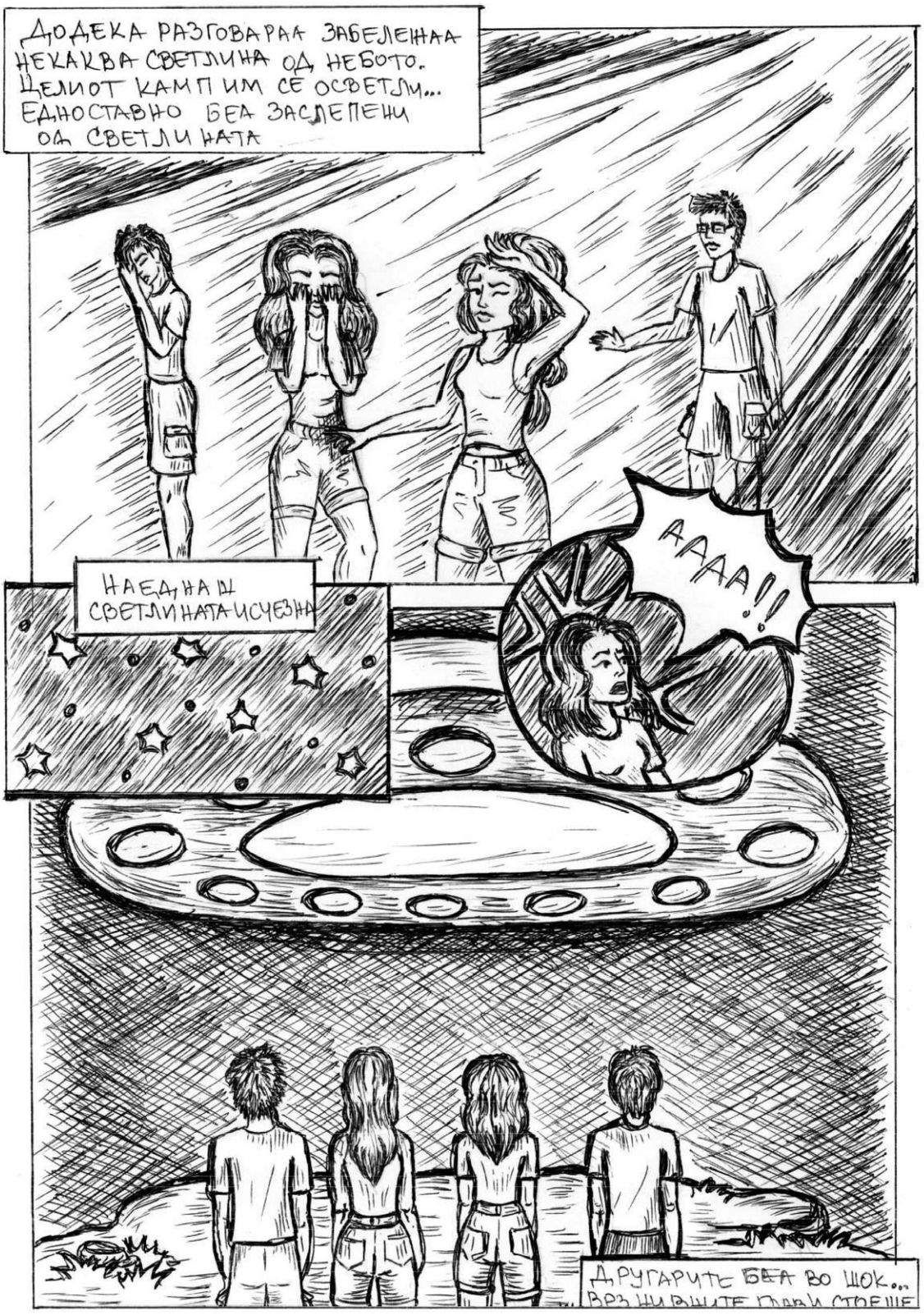
ДОДЕКА РАЗГОВАРАА ЗАБЕЛЕШАА НЕКАКВА СВЕТЛИНА ОД НЕБОТО. ЦЕЛИОТ КАМП ИМ СЕ ОСВЕТЛИ... ЕДНОСТАВНО БЕА ЗАСЛЕПЕНИ ОД СВЕТЛИНАТА
НАЕДНАШ СВЕТЛИНАТА ИСЧЕЗНА
ААААА!!!
ДРУГАРИТЕ БЕА ВО ШОК...

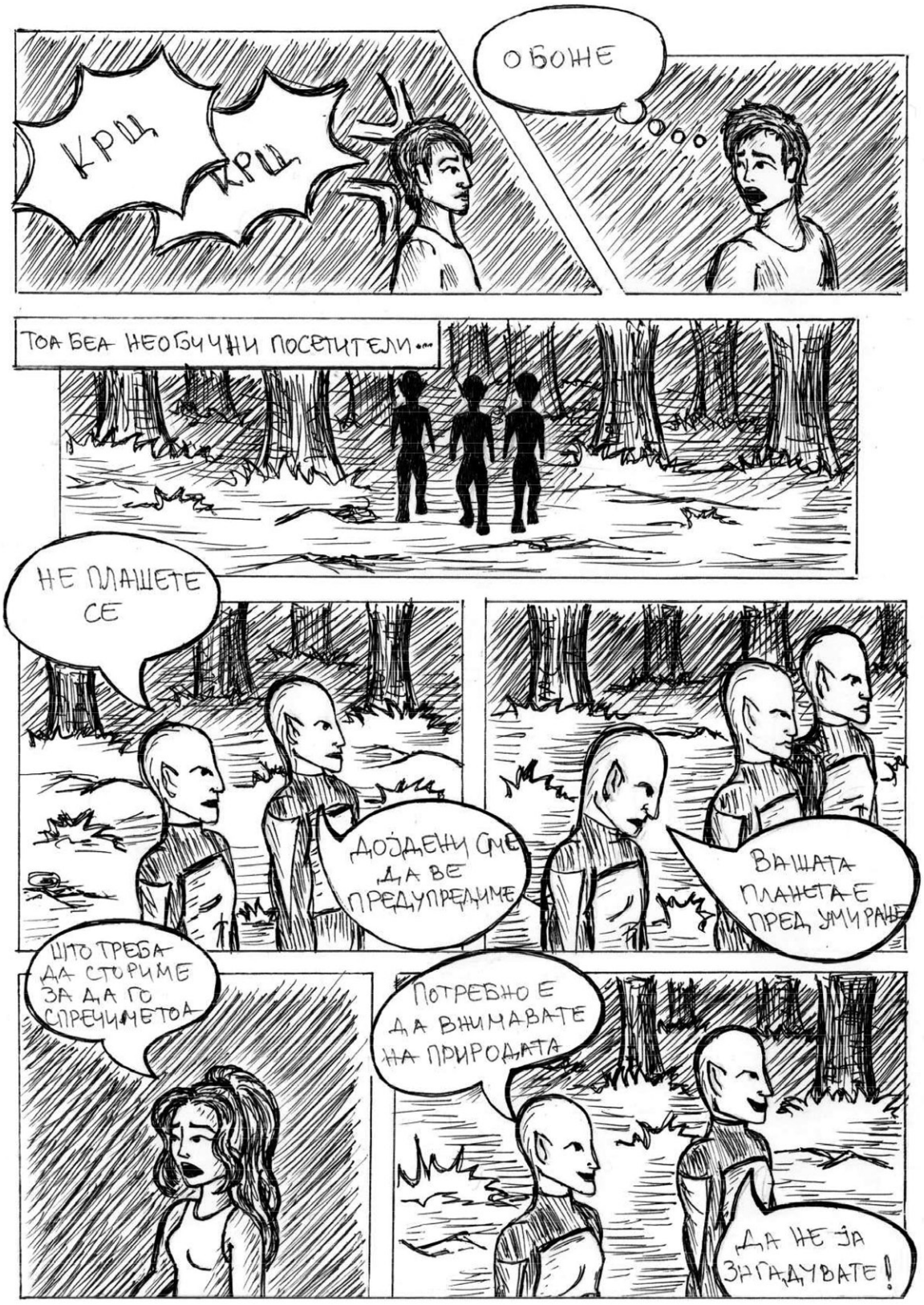
КРЦ
КРЦ
ОБОЖЕ
ТОА БЕА НЕОБИЧНИ ПОСЕТИТЕЛИ...
НЕ ПЛАШЕТЕ СЕ
ДОЈДЕНИ СМЕ ДА ВЕ ПРЕДУПРЕДИМЕ
ВАШАТА ПЛАНЕТА-Е ПРЕД УМИРАЊЕ
ШТО ТРЕБА ДА СТОРИМЕ ЗА ДА ГО СПРЕЧИМЕТОА
ПОТРЕБНО Е ДА ВНИМАВАТЕ НА ПРИРОДАТА
ДА НЕ ЈА ЗАГАДУВАТЕ!

ДЕЦАТА ВЕДНАШ СИ ГО СОБРАА СТПАДОТ ШТО ГО НАПРАВИЈА
ЌЕ ЈА ПРЕНЕСЕМЕ ПОРАКАТА
КРАЈ

ИМА ДА ОСТАНЕ ЧИСТО!!!

Тамара Мишовска

СПАС ЗА ШУМАТА

Стефанија А. Ристовска

ШТО МИСЛИШ, ДАЛИ ЌЕ МОЖЕМЕ ДА ЈА СПАСИМЕ ОВАА ШУМА?
ДА, ЗНАМ ДЕКА ЌЕ УСПЕЕМЕ. ОВА Е ПОСЛЕДНОТО ДРВО ОД КУТИЈАТА ШТО ЈА НАЈДОВМЕ.
ПО 10 ГОДИНИ

Јована Чочевска

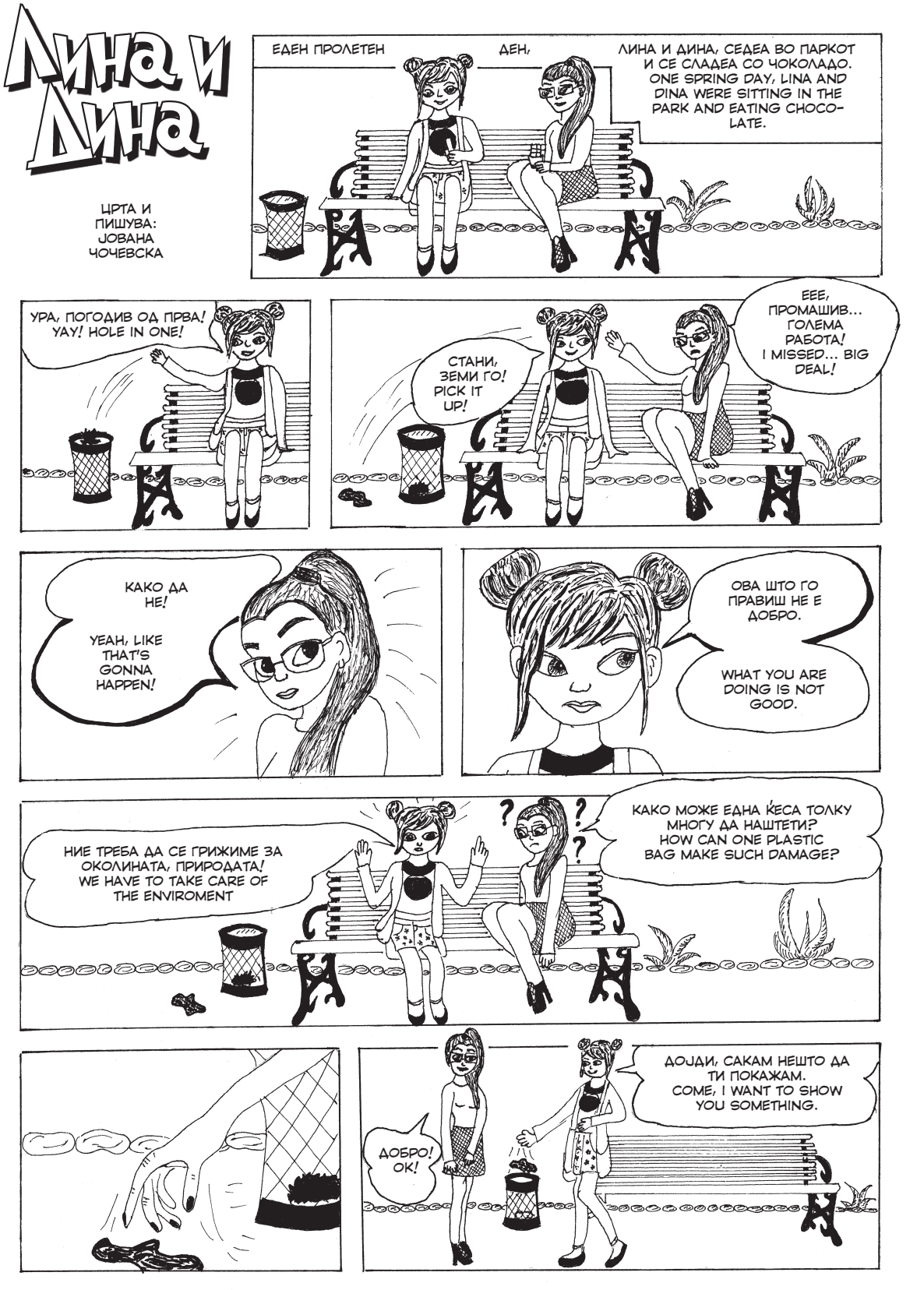

ПОГЛЕДНИ! САМО АВТОМОБИЛИ, ДРВЈАТА ГИ НЕМА, НАСЕКАДЕ ЃУБРЕ...!
LOOK! ONLY CARS... THERE ARE NO TREES, GARBAGE EVERYWHERE!
КАКОВ УЖАС!
WHAT A DISAS-TER!
МНОГУТЕ ФАБРИКИ, ВОЗИЛА И НЕСОВЕСНОТО ОДНЕСУВАЊЕ НА ЛУЃЕТО ЈА ПОВРЕДУВААТ ПРИРОДАТА.
MANY FACTORIES, VEHI-CLES AND HUMAN BAD BEHAVIOR ARE HURTING NATURE.
А ПРИРОДАТА Е НА-ШАТА МАЈКА, ТАА НИ ДАВА СЃ!
AND MOTHER NATURE GIVES US EVERY-THING!
ТОКМУ ТАКА. ,НИЕ ТРЕБА ДА ИЗБЕРЕМЕ ДАЛИ ЌЕ ОДИМЕ ПО ВЕЌЕ ОБЕЛЕЖАНИОТ ПАТ ИЛИ САМИ ЌЕ СОЗДАДЕМЕ НОВ.
EXACTLY. WE HAVE TO CHOOSE BETWEEN THE WAY THAT'S ALREADY THERE OR MAKE A NEW ONE.
ШТО МОЖЕ ДА СТОРИМЕ?
WHAT CAN WE DO?
МОЖЕМЕ ДА РЕДУЦИРАМЕ, ДА РЕЦИКЛИРАМЕ.
WE CAN REDUCE, REUSE, RECYCLE.
А ПОТОА?
AND THEN?
ДА ЈА ИЗДИГНЕМЕ СВЕСТА КАЈ ЛУЃЕТО ЗА ПОЧИСТА И ПОДОБРА ОКОЛИНА И ИДНИНА!
WE HAVE TO RAISE AWARENESS FOR A CLEANER AND BETTER ENVIROMENT!
НАВИСТИНА, ЗА ДА ПОЧНЕШ ДА ГО МЕНУВАШ СВЕТОТ, НАЈПРВО ТРЕБА ДА СЕ ПРОМЕНИШ СЕБЕ СИ!!!
THAT'S TRUE, IF YOU WANT TO START CHANGING THE WORLD, YOU HAVE TO START FROM YOURSELF!!!
Крај

БОЛНАТА ЗЕМЈА *(трето место, средношколци)*

Сибел Исмаилова

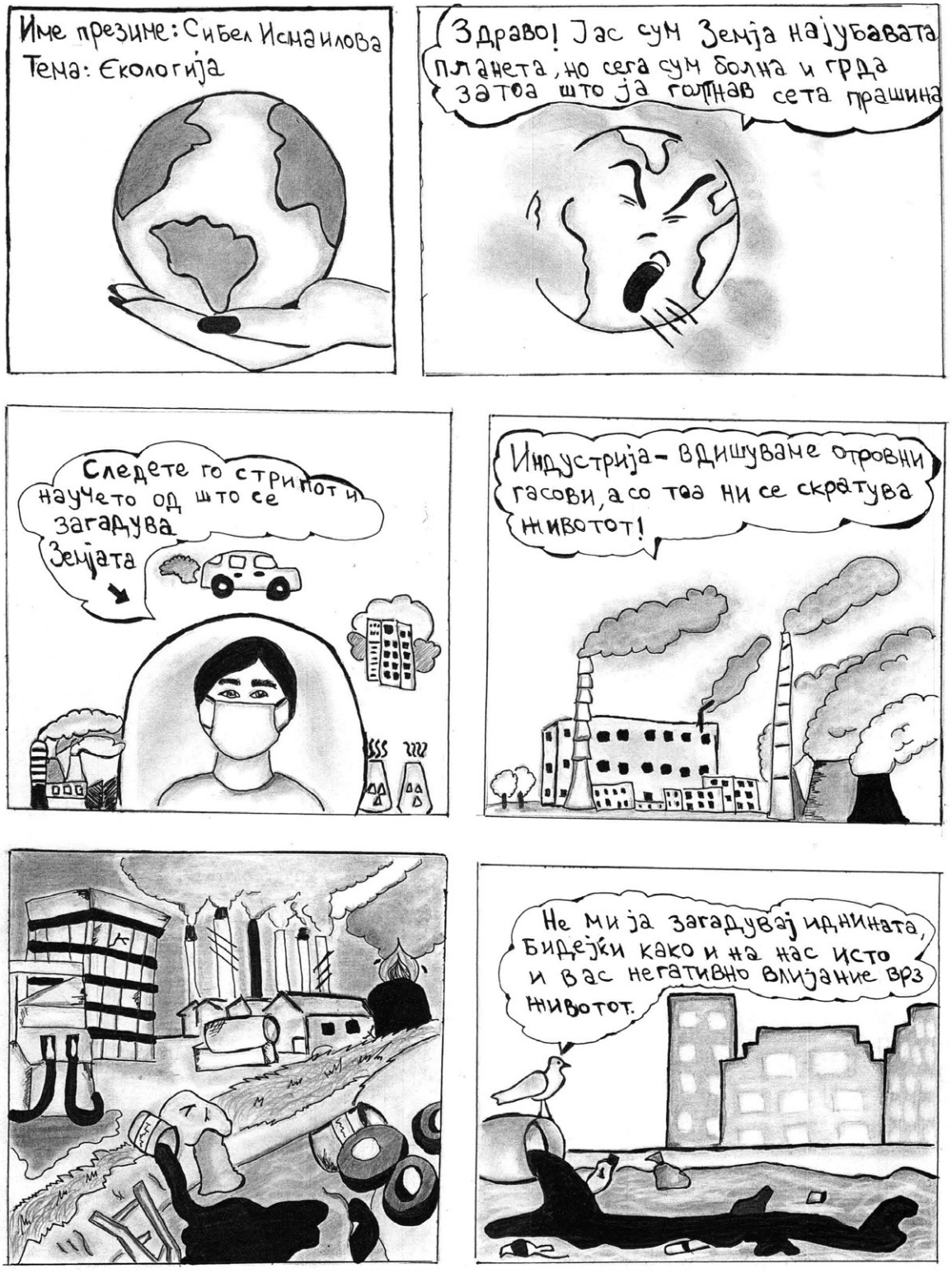

немоќам да дишам!
како што гледате загадувањето на околината штетно влијае врз животот на животните.
Мисли на рибите. Со загадување на водата, умираат невини животни кои живеат во тие води.
не ја уништувајте планетата. Бидејќи нема резервна!

СЕЛЕКТИРАМЕ И РЕЦИКЛИРАМЕ (второ место, основци) Ангела и Михаела Белогаски

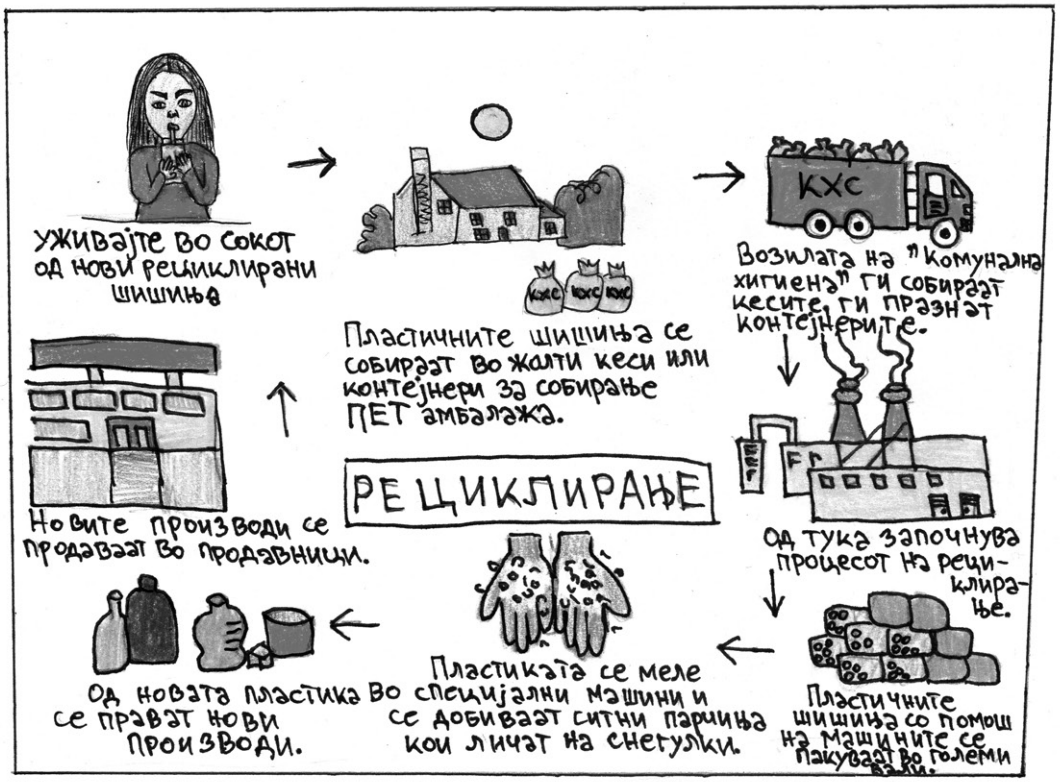

ДАЛИ И ТИ ЌЕ ПОЧНЕШ ДА СЕЛЕКТИРАШ И РЕЦИКЛИРАШ?

ШТО ЌЕ ПОСЕЕШ, ТОА ЌЕ ЖНЕЕШ (најдобар цртеж) Десѝина Сѝефаноска и Марија Јовеска

МАКЕДОНИЈО ВО ОТПАД СЕ ДАВИШ
Калина Еленова 7г Димо Хаџи Димов 12 години 2021
Ми должиш 100 денари ако погодам во кантата
Договорено! Во рака ми се паните.
Вуууууу!!!
Извини! Деца ме фрлија на погрешното место!
Нема проблем. Не е прв пат. Постојано некој ми фрла нешто во устата. Некој ден и стеблото ќе ми го пресечат, а јас ништо лошо не правам, само кислород произведувам.

ТРУЕЊЕ НА ПРИРОДАТА (второ место, средношколци) Ана Марија Благојевска

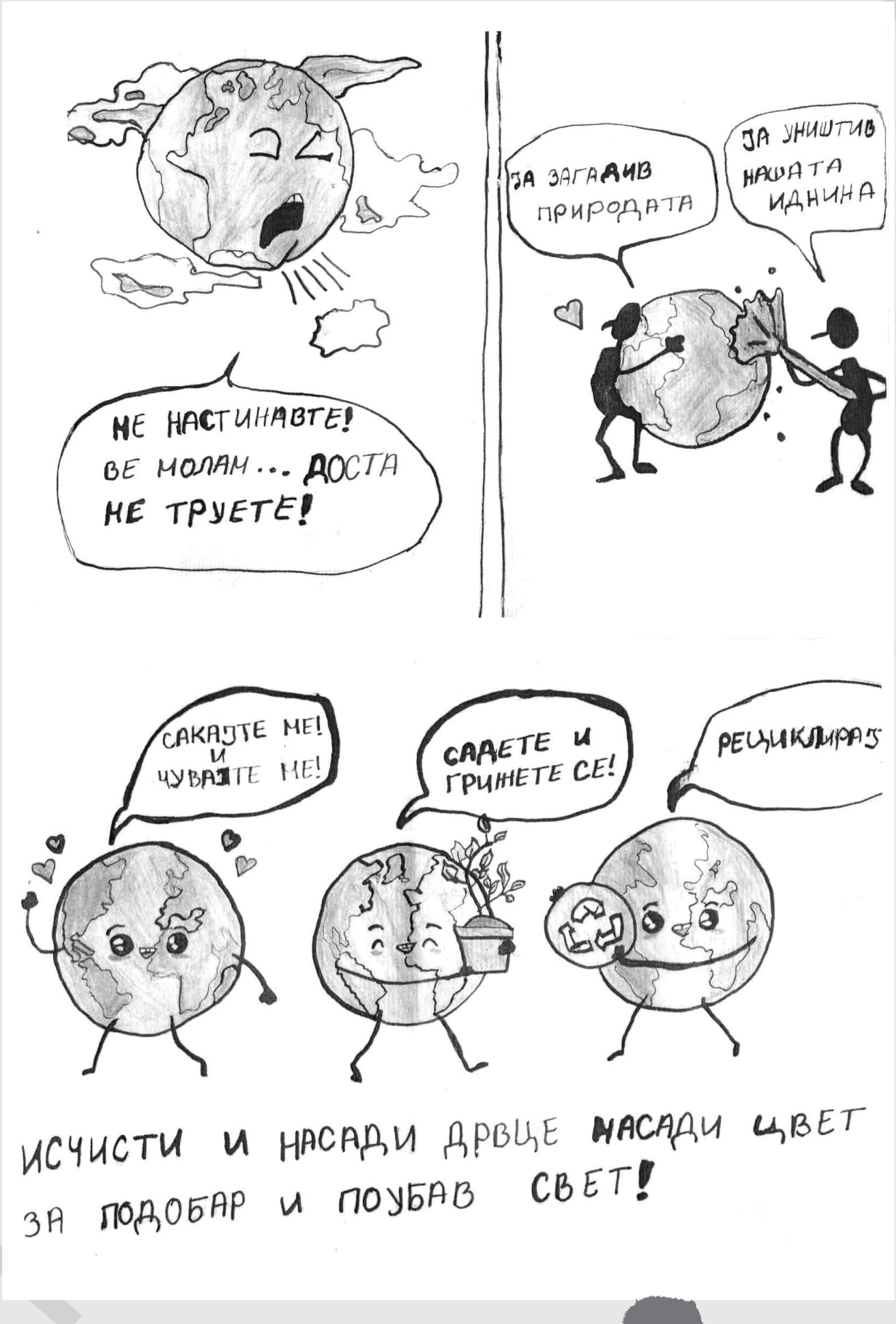

СТАРО ДОБРО СТАКЛО

Јована Јанева

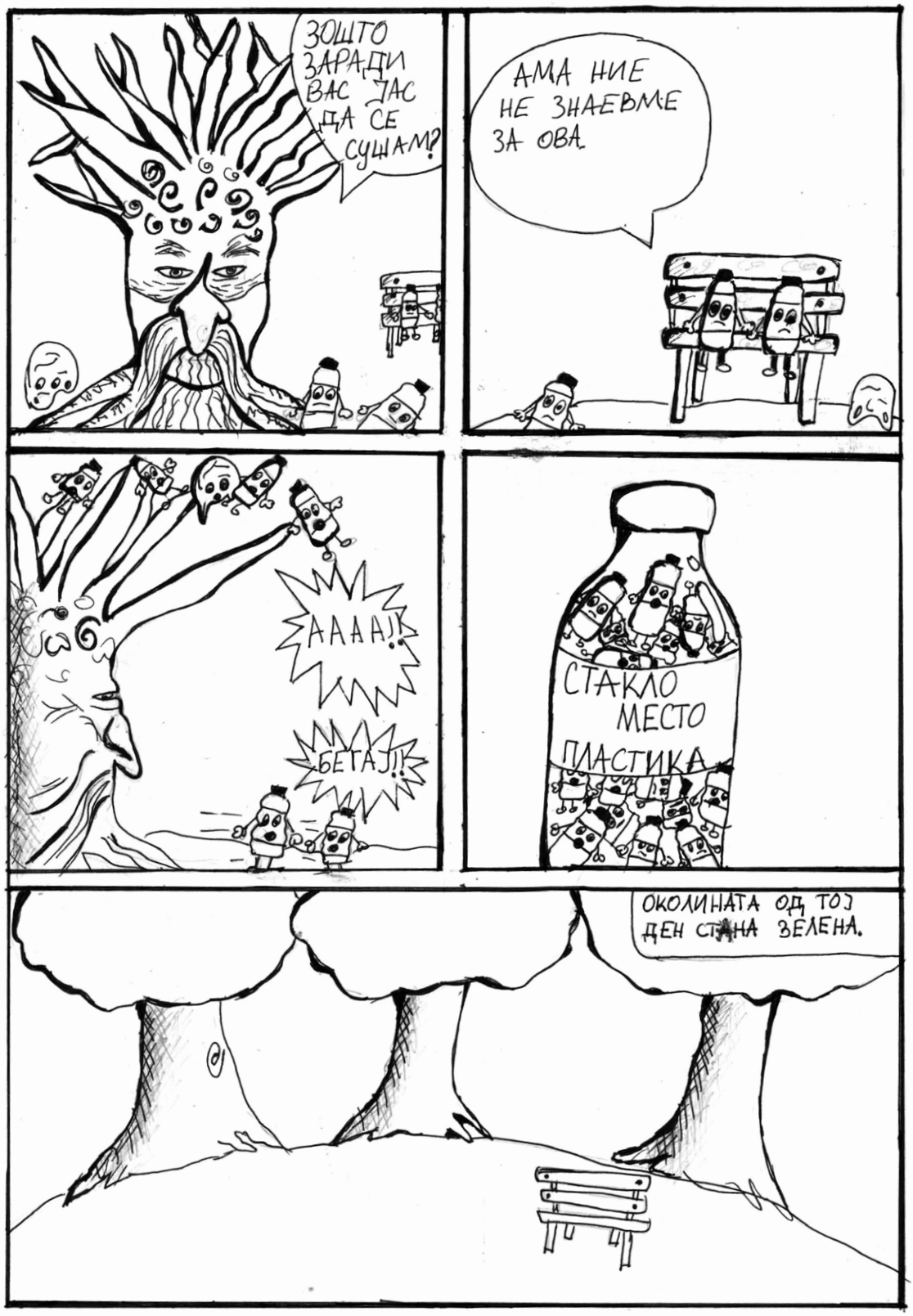

ЦРНА ВИЗИЈА

Ангела Петрушевска

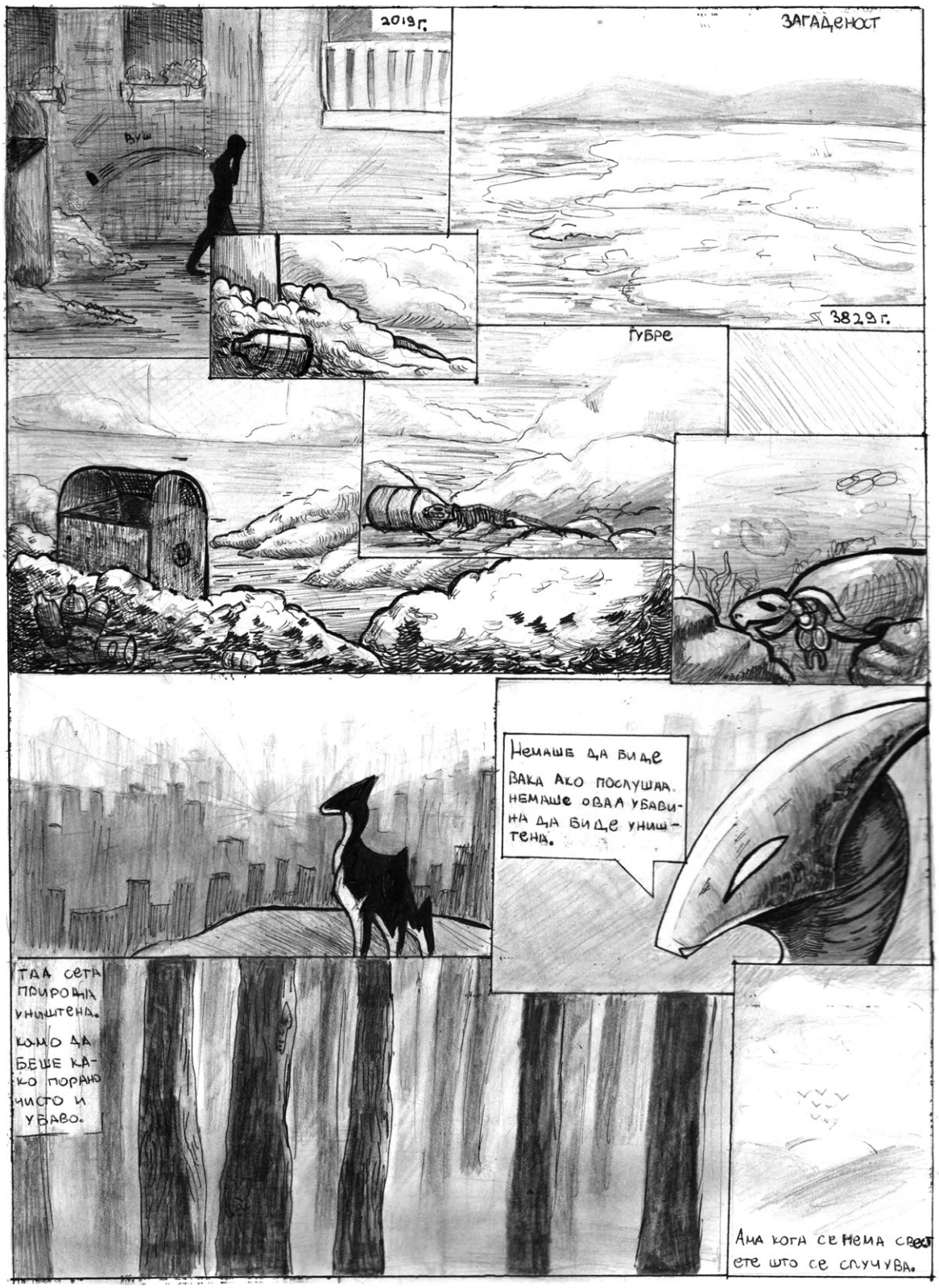

ЕКО-КОНКУРС:

КАТЕГОРИЈА ОСНОВЦИ:

I МЕСТО
Емрах Арихов (Радовиш), за стрипот „Човекот како главен загадувач“

II МЕСТО
Ангела и **Михаела Белогаски** (Скопје), за стрипот „Селектираме и рециклираме“

III МЕСТО
Калина Еленова (Скопје), за стрипот „Македонијо во отпад се давиш“

КАТЕГОРИЈА СРЕДНОШКОЛЦИ:

I МЕСТО
Марија Ристујчин и **Каја Домазетовска** (Скопје), за стрипот „Еко револуција“

II МЕСТО
Ана Марија Благојевска (Битола), за стрипот „Труење на природата“

III МЕСТО
Сибел Исмаилова (Велес), за стрипот „Болната земја“

БЛАГОДАРНОСТ ДО МЕНТОРИТЕ:
Маја Крстева (Скопје), Снежана Стефанова (Велес), Соња Поповска-Трајковска (Скопје), Златко Алексоски (Прилеп), Емилија и Стојче Тоциновски, Изабела Ангелова – директор на Центар за култура „Ацо Караманов“ – Радовиш

НАГРАДА ЗА НАЈДОБАР ЦРТЕЖ:
Деспина Стефаноска (Прилеп) за стрипот „Што ке посееш, тоа ке жнееш“

НАГРАДА ЗА НАЈМАСОВНО УЧИЛИШТЕ:
ОУ „Димо Хаџи Димов“ – Скопје

СПИСОК НА УЧЕСНИЦИ НА ЕКО-КОНКУРСОТ:
Божица Георгиева, Ангела Белогаски, Михаела Белогаски, Каја Домазетовска, Марија Ристујчин, Илија Димитровски, Дора Ушлиновска, Деспина Стефаноска, Марија Јовеска, Ана Ортаковска, Ема Ковачевиќ, Илона Маџар, Исидора Гроздановска, Јана Которчевиќ, Јана Милошеска, Калина Еленова, Симона Скокварска, Александар Николов, Александар Тримчевски, Анастасија Котева, Дарин Зековиќ, Ена Илиќ, Ева Суботиќ, Иса Бектешов, Кристијан Негриевски, Марјан Јаксевски, Марко Ристовски, Матеа Андонова, Сандра Петровска, Стела Вулгаракис, Виолета Јоновска, Тадеј Стамев, Бодан Николовски, Лука Даниловски, Михаил Топузов, Петар Мирчевски, Софија Милуковска, Теодор Митиќ, Сибел Исмаилова, Фарие Исмаилова, Јана Кочевска, Анабела Илиев, Анастасија Николовска, Ангела Јанкулова, Борис Младенов, Данче Спаскова, Добре Коцарев, Емрах Арихов, Јован Постолов, Јована Постолова, Лара Петрова, Марија Николова, Матеј Цветковска, Мила Ангелова, Невена Ангелова, Невена Јованова, Валентина Атанасова, Викторија Ристова, Вилма Миндева
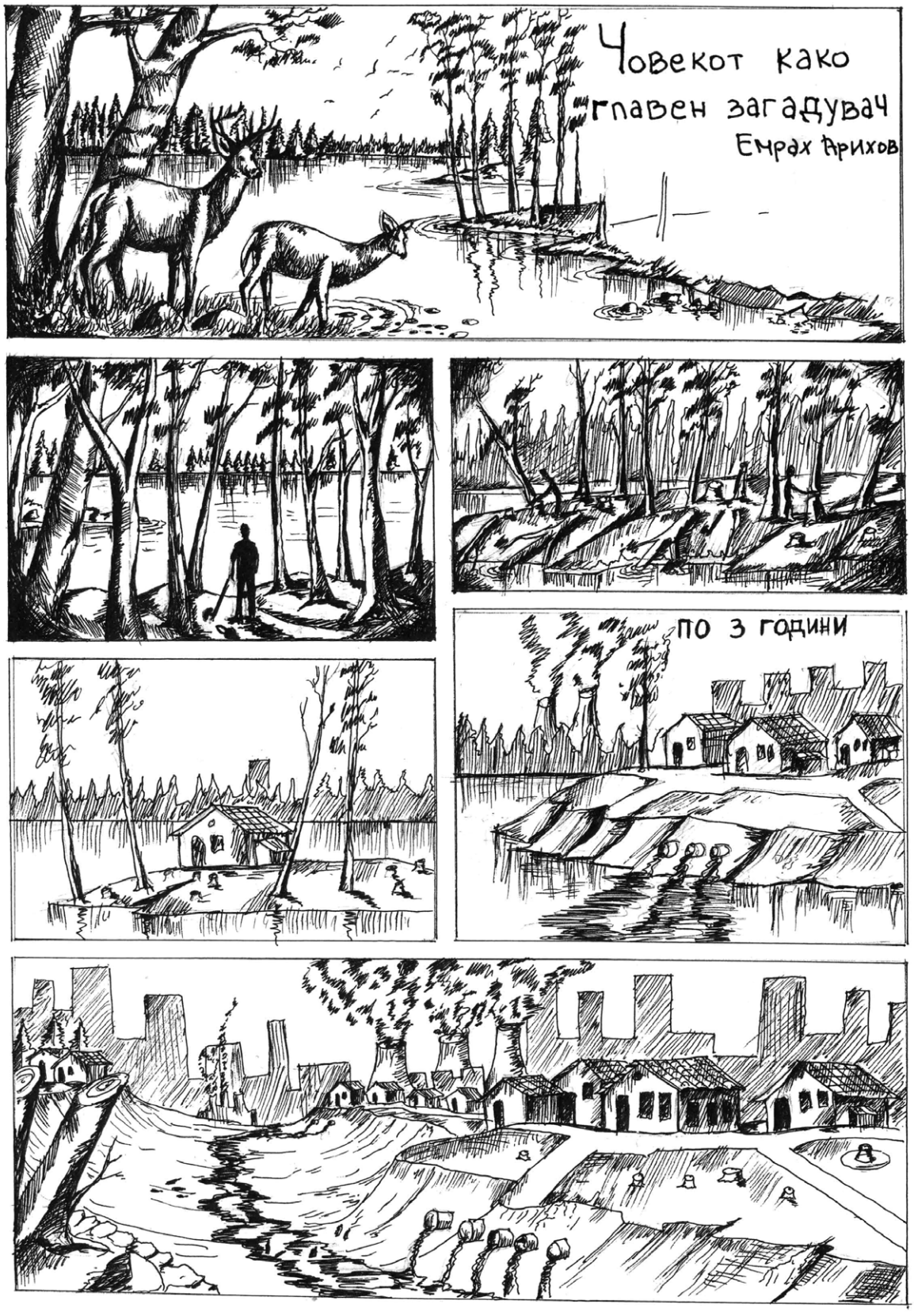
ЧОВЕКОТ КАКО ГЛАВЕН ЗАГАДУВАЧ (прво место, основци) Емрах Арихов